

1.

ÎNȚELEPCIUNEA ȘI DESTINUL OMULUI

Căutarea lui Dumnezeu și fuga de păcat

¹ Iubiți dreptatea, voi, cei care judecați pământul,
gândiți cu bunătate despre Domnul
și căutați-l în simplitatea inimii!

² Căci el se lasă găsit de cei care nu-l pun la încercare
și se dezvăluie celor care cred în el.

³ Gândurile perverse îndepărtează de Dumnezeu,
dar puterea pusă la probă îi convinge pe cei nepricepuți.

⁴ Căci înțelepciunea nu pătrunde în sufletul care face răul
și nici nu locuiește în trupul datat păcatului.

⁵ Duhul cel sfânt al disciplinei fuge de înșelăciune,
stă departe de gândurile neînțelepte
și este îndepărtat când vine nedreptatea.

Înțelepciunea, în lume

⁶ Înțelepciunea este un duh iubitor de oameni,
care nu-l lasă nepedepsit pe cel care spune blasfemie cu buzele lui,
căci Dumnezeu este martorul gândurilor sale,
supraveghetorul adevărat al inimii și cel care-i ascultă limba.

⁷ Duhul Domnului umple lumea,
ține toate împreună și cunoaște [orice] sunet.

⁸ De aceea, niciunul care spune cele nedrepte nu se va ascunde
și dreptatea care convinge nu va trece pe lângă el.

⁹ Va fi o cercetare cu privire la hotărârile celui nelegiuit,
căci Domnul aude cuvintele lui, ca să pedepsească nelegiuirile lui.

¹⁰ Căci o ureche geloasă ascultă toate
și rumoarea celor care murmură nu este ascunsă [de ea].

¹¹ Păziți-vă, de aceea, de murmurarea nefolositoare,
feriți limba de vorbirea de rău,
deoarece cuvântul secret nu va umbla în gol
și gura mincinoasă ucide sufletul!

Moartea este lucrarea păcatului

¹² Nu căutați moartea prin rătăcirea vieții voastre
și nu atrageți ruina prin faptele mâinilor voastre!

¹³ Dumnezeu nu a făcut moartea
și nu se complăce de pieirea celor vii.

¹⁴ Căci el a creat toate ca să existe,
generațiile lumii sunt salutare:
nu este în ele venin al ruinei
și nici stăpânirea locuinței morților, pe pământ.

¹⁵ Căci dreptatea este nemuritoare.

¹⁶ Cei nelegiuți au chemat [moartea] cu mâinile și prin cuvintele lor,
considerând-o prietenă, s-au consumat pentru ea
și au încheiat alianță cu ea,
pentru că sunt vrednici să fie de partea ei.

2.

Sfârșitul omului după cel nelegiuit

¹ Spun în ei înșiși cei care nu gândesc drept:
„Scurtă și tristă este viața noastră,
remediul nu este în sfârșitul omului
și nu se cunoaște cineva care să se fi întors din locuința morților.

² Căci din întâmplare suntem
și după aceasta vom fi ca și cum nu am fi fost.
Căci fum este suflarea din nărilor noastre
și cuvântul, o scânteie în palpitarea inimii noastre.

³ Când se stinge, trupul devine cenușă de aruncat,
iar duhul se împrășteie ca aerul ușor.

⁴ Numele nostru va fi uitat cu timpul
și nimeni nu-și va mai aminti de lucrările noastre.
Viața noastră va trece ca urma norului
și ca negura care se împrășteie împinsă de razele soarelui
și îndepărtată de căldura lui.

⁵ Umbră care trece este timpul nostru,
sfârșitul nostru este fără întoarcere,
căci este sigilat și nimeni nu s-a întors.

Regulile celui nelegiuit

⁶ Veniți să ne bucurăm de cele ce sunt bune
și să ne folosim de creație ca în tinerețe, cu avânt!

⁷ Să ne umplem de vin prețios și de mir
și să nu lăsăm să treacă pe lângă noi floarea de primăvară!

- ⁸ Să ne încoronăm cu boboci de trandafir
înainte ca ei să se ofilească.
- ⁹ Nimeni dintre noi să nu lipsească de la petrecerile noastre,
peste tot să lăsăm semne ale veseliei noastre,
căci aceasta este partea noastră
și aceasta este moștenirea noastră!
- ¹⁰ Să-l oprimăm pe dreptul sărac,
să n-o cruțăm pe văduvă
și să nu respectăm căruntețea îndelungată a celui bătrân!
- ¹¹ Puterea noastră să fie legea dreptății,
pentru că cel slab se arată nefolositor.
- ¹² Să-l pândim pe cel drept, căci ne deranjează,
stă împotriva faptelor noastre,
ne reproșează păcate împotriva legii
și ne acuză de păcate împotriva disciplinei noastre.
- ¹³ Se prezintă că are cunoașterea lui Dumnezeu
și se numește pe sine fiu al Domnului.
- ¹⁴ A devenit pentru noi reproș al gândurilor noastre
și ne este greu și numai să-l vedem.
- ¹⁵ Viața lui nu este asemănătoare cu a celorlalți
și căile lui sunt diferite.
- ¹⁶ Suntem considerați de el nelegitimi,
se ține departe de căile noastre ca de necircumcizie,
declară fericit sfârșitul celor dreți
și se laudă [că-l are] pe Dumnezeu drept tată.
- ¹⁷ Să vedem dacă sunt adevărate cuvintele lui
și să încercăm ce va fi la sfârșitul lui!
- ¹⁸ Căci dacă cel drept este fiul lui Dumnezeu,
el îi va veni în ajutor și-l va salva din mâna celor care-i stau împotriva.
- ¹⁹ Să-l testăm prin jicnire și chin,
ca să cunoaștem blândețea lui
și să ne dăm seama de răbdarea lui!
- ²⁰ Să-l condamnăm la o moarte rușinoasă,
căci, după cuvintele sale, el va fi supravegheat [de Domnul].

Originea răului și a morții

- ²¹ Acestea le gândesc ei, dar se înșală:
răutatea lor i-a orbit.
- ²² Ei nu cunosc tainele lui Dumnezeu,
nu speră răsplata sfințeniei
și nici stimează recompensa sufletelor neprihănite.
- ²³ Dumnezeu l-a creat pe om pentru nestricăciune

și l-a făcut chip al eternității proprii.

²⁴ Prin invidia diavolului a intrat moartea în lume
și o încearcă cei care sunt de partea lui.

3.

Fericirea celor drepti și pedepsirea celor nelegiuiți

¹ Sufletele celor drepti sunt în mâna lui Dumnezeu
și niciun chin nu se va atinge de ele.

² În ochii celor nepricepuți, păreau că mor,
și ieșirea lor era considerată o nenorocire,

³ plecarea de la noi, distrugere,
dar ei sunt în pace.

⁴ Și dacă în văzul oamenilor sunt pedepsiți,
speranța lor este plină de nemurire.

⁵ Fiind disciplinați cu puține [suferințe],
li s-au făcut multe binefaceri;
căci Dumnezeu i-a încercat
și i-a găsit vrednici de el.

⁶ Ca pe aur în foc i-a probat
și i-a primit ca pe o jertfă de ardere de tot.

⁷ În timpul vizitării lor, vor străluci
și vor alerga ca scânteile printre paie.

⁸ Vor judeca neamuri, vor stăpâni popoare
și Domnul lor va domni peste ei în veci.

⁹ Cei care s-au încrezut în el vor înțelege adevărul
și cei care cred în iubire vor rămâne cu el,
căi harul și îndurarea sunt pentru aleșii lui.

¹⁰ Cei nelegiuiți după cum au gândit, așa vor avea pedeapsă,
ei, care au neglijat dreptatea și s-au îndepărtat de Domnul.

¹¹ Speranța celor care disprețuiesc înțelepciunea și disciplina
este jalnică și deșartă,
truda lor este inutilă și lucrările lor sunt fără folos.

¹² Femeile lor sunt nepricepute, copiii lor sunt răi
și descendența lor este blestemată.

Este mai bună sterilitatea decât o descendență nelegiuită

¹³ Fericită este cea sterilă neîntinată,
care nu a cunoscut patul în păcat:
ea va avea rod la vizitarea sufletelor.

¹⁴ [Fericit] este eunucul care nu a făcut nelegiuire cu mâna lui

și nu a gândit cele rele împotriva Domnului:
i se va da un har ales al credinței
și moștenire de mare cinste în templul Domnului.

¹⁵ Căci rodul trudelor bune este slăvit
și rădăcina inteligenței este nepieritoare.

¹⁶ Copiii celor adulteri vor fi fără căpătâi
și sămânța patului nelegiuit va fi distrusă.

¹⁷ Chiar dacă vor avea viață îndelungată, vor fi socotiți de nimic
și bătrânețea lor la sfârșit va fi necinstită.

¹⁸ Chiar dacă vor muri repede, nu vor avea speranță
și nici mângâiere în ziua hotărârii.

¹⁹ Căci sfârșitul generației nelegiuite va fi crunt.

4.

¹ Este mai bine fără copii, cu virtute,
pentru că amintirea ei este nemuritoare
și este cunoscută și de Dumnezeu, și de oameni.

² Fiind prezentă [virtutea], este imitată,
trecând, este dorită;
în veac va triumfa purtând coroană
pentru că a învins lupta întrecerilor neîntinate.

³ Mulțimea prolifică a celor nelegiuiți nu va fi de folos;
din vlăstarii nelegitimi nu vor avea rădăcină în adâncime
și nu vor pune o bază sigură.

⁴ Chiar dacă, pentru un timp, ar înmuguri din nou în ramuri,
stând nesigur, ar fi agitată de vânt și deznădăcinată de forța vânturilor.

⁵ Lăstarii vor fi tăiați încă fragezi,
rodul lor este fără folos, necopt pentru hrană și bun la nimic.

⁶ Copiii născuți din somnuri nelegiuite
sunt martori ai nelegiuirii împotriva părinților
când ei sunt cercetați.

Moartea prematură a celui drept

⁷ Dar cel drept, chiar dacă moare prematur,
va ajunge la odihnă.

⁸ Căci bătrânețea cinstită nu este lungimea timpului
și nici nu se măsoară prin numărul anilor.

⁹ La oameni, căruntețea este înțelepciunea
și maturitatea bătrâneții, viața fără pată.

¹⁰ Fiind plăcut lui Dumnezeu, a fost iubit
și pentru că trăia între păcătoși, a fost mutat.

- ¹¹ A fost răpit pentru ca răutatea să nu-i schimbe cugetul
și înșelăciunea să nu-i amăgească sufletul.
- ¹² Fascinația viciului întunecă cele bune
și agitația pasiunii tulbură mintea nevinovată.
- ¹³ Devenind desăvârșit în puțin [timp],
a împlinit timpuri îndelungate.
- ¹⁴ Sufletul lui era plăcut Domnului,
de aceea el s-a grăbit [să-l ia] din mijlocul nelegiurii.
Popoarele au văzut și nu au înțeles
și nici nu și-au pus în minte un astfel [de lucru],
- ¹⁵ căci harul și îndurarea sunt pentru cei aleși ai săi
și vegherea este pentru cei sfinți ai săi.
- ¹⁶ Dar cel drept, murind, îi condamnă pe cei nelegiuiți care trăiesc,
iar tinerețea ajunsă repede la desăvârșire,
bătrânețea îndelungată a celui nelegiuit.
- ¹⁷ Vor vedea sfârșitul celui înțelept
și nu vor înțelege ce a vrut Domnul cu privire la el
și pentru ce l-a pus în siguranță.
- ¹⁸ Vor vedea și vor disprețui,
dar de ei va râde Domnul.
- ¹⁹ După aceea, vor fi ca un cadavru necinstit
și spre rușine printre morți, în veac.
Îi va doborî amuțiți cu fața la pământ,
îi va scutura din temelii și până la sfârșit se vor usca.
Vor fi în durere, și amintirea lor va pieri.
- ²⁰ Vor veni înspăimântați la numărătoarea păcatelor lor
și nelegiuirile lor îi vor acuza în față.

5.

Soarta dreptului și a nelegiuitului la judecata finală

- ¹ Atunci, cel drept va sta cu multă îndrăzneală
în fața celor care l-au făcut să sufere
și a celor care au disprețuit chinurile lui.
- ² Văzând, se vor tulbura cu o teamă teribilă
și vor sta mirați în fața paradoxului mântuirii.
- ³ Vor spune între ei, căindu-se,
și din cauza strâmtorării vor murmura și vor spune:
- ⁴ „Acesta este cel pe care l-am avut
[obiect] de batjocură și exemplu de ocară.
Noi, nepricepuții, am considerat viața lui o nebunie
și sfârșitul lui, dezonorant.
- ⁵ Cum de este numărat printre fiii lui Dumnezeu
și moștenirea lui este cu cei sfinți!

- ⁶ Ne-am abătut deci de la calea adevărului,
lumina dreptății nu ne-a strălucit
și soarele nu a răsărit pentru noi.
- ⁷ Ne-am îndestulat pe căile nelegiurii și ale pierzării,
am străbătut pustiuri inaccesibile,
dar nu am recunoscut calea Domnului.
- ⁸ Ce ne-a folosit nouă aroganța
și ce ne-a adus bogăția cu trufie?
- ⁹ Au trecut toate acelea ca o umbră
și ca o veste fugace.
- ¹⁰ Ca o corabie care străbate apele învolburate,
pentru a cărei trecere nu se găsește urmă
și nici dâra carenei ei în valuri.
- ¹¹ Sau ca o pasăre care zboară în aer
și nimeni nu găsește dovada călătoriei,
dar care, lovind aerul ușor cu bătaia penelor
și despicând cu forța impetuoasă a mișcărilor aripilor, călătorește
iar, după aceea, nu se mai găsește nici un semn al trecerii prin el.
- ¹² Sau ca o săgeată aruncată spre țintă,
iar aerul tăiat se întoarce îndată spre sine,
așa încât nu se mai recunoaște trecerea sa.
- ¹³ Așa și noi, abia născuți, ne-am și dat duhul
nu am avut de arătat niciun semn de virtute
și ne-am consumat cu totul în răutatea noastră.
- ¹⁴ Speranța celui nelegiuit este ca pleava dusă de vânt,
ca spuma ușoară purtată de furtună,
ca fumul împrăștiat de vânt
și ca amintirea unui oaspete de o zi care trece.

Soarta glorioasă a celor drepti și pedepsirea celor nelegiuiți

- ¹⁵ Cei drepti vor trăi în veci,
răsplata lor este în Domnul
și Cel Preaînalt se îngrijește de ei.
- ¹⁶ De aceea, vor primi un însemn regal magnific
și o diademă frumoasă din mâna Domnului
pentru că dreapta lui îi va acoperi
și el îi va proteja cu brațul său.
- ¹⁷ Va primi armura geloziei sale
și va folosi creația ca armă pentru apărarea de dușmani.
- ¹⁸ Va îmbrăca platoșa dreptății
și va pune coiful judecății sincere.
- ¹⁹ Va primi ca scut invincibil sfințenia.

²⁰ Va ascuți ca o spadă mânia de neînduplecat
și universul va lupta împreună cu el împotriva celor nesimțiți.

²¹ Vor pleca bine țintite săgețile fulgerelor
și, ca din arcul întins al norilor, se vor lansa spre țintă.

²² Plini de furie, vor arunca pietre din praștie,
se va ridica împotriva lor apa mării
și râurile se vor revărsa fără milă.

²³ Va sta împotriva lor duhul puterii
și ca o furtună îi va risipi;
nelegiuirea va pustii tot pământul
și răutatea va răsturna tronurile celor puternici.

6.

II. SOLOMON ȘI CĂUTAREA ÎNȚELEPCIUNII

Regii trebuie să caute înțelepciunea

¹ Ascultați așadar, regilor, și înțelegeți!
Învățați, judecători ai marginilor pământului!

² Plecați-vă urechea, stăpânitori ai mulțimilor,
care vă mândriți cu mulțimi de popoare!

³ Căci v-a fost dată stăpânirea de la Domnul
și puterea, de la Cel Preaînalt,
care va cerceta lucrările voastre
și va analiza hotărârile.

⁴ Pentru că, fiind slujitori ai domniei lui,
nu ați judecat drept, nu ați păzit legea
și nu ați umblat după hotărârea lui Dumnezeu.

⁵ Crunt și rapid se va ridica împotriva voastră,
căci o judecată de neînduplecat va fi împotriva celor care conduc.

⁶ Căci cel mic [are parte] de iertare și de îndurare,
dar cei puternici vor fi pedepsiți strașnic.

⁷ Stăpânul a toate nu-și retrage fața
și nu se rușinează față de cel mare.
Căci el i-a făcut la fel și pe cel mic, și pe cel mare
și se îngrijește de toți.

⁸ Dar asupra stăpânitorilor va fi cercetare severă.

⁹ Deci pentru voi, dominatorilor, sunt cuvintele mele,
ca să învățați înțelepciunea și să nu cădeți.

¹⁰ Dar cei care păzesc cu sfințenie cele sfinte vor fi sfințiți,
și cei care le vor învăța vor afla apărare.

¹¹ Doriți așadar, cuvintele mele,

tânjiți și veți fi instruiți!

Înțelepciunea se lasă găsită

12 Înțelepciunea este strălucitoare și incoruptibilă,
ușor de contemplat de către cei care o iubesc
și este găsită de către cei care o caută.

13 Ea îi precede pe cei care doresc să o cunoască.

14 Cel care se trezește pentru ea nu obosește,
fiindcă o va găsi așezată la poarta lui.

15 A reflecta la ea este desăvârșirea priceperii,
iar cel care veghează prin ea va fi îndată fără griji.

16 Căci ea umblă căutându-i pe cei vrednici de ea,
li se face văzută cu bunăvoință pe căi
și în orice gând le iese în întâmpinare.

17 Începutul ei adevărat este dorința de educație
și grija educației este iubire.

18 Iubirea este păzirea poruncilor ei,
iar respectul legilor este baza nestrăcătării.

19 Nestrăcătarea ne face să fim aproape de Dumnezeu.

20 Astfel, dorința înțelepciunii duce la domnie.

21 Deci, dacă vă plac tronurile și sceptrele, dominatori ai popoarelor,
cinstiți înțelepciunea, ca să domniți în veac!

Solomon descrie înțelepciunea

22 Dar vă voi spune ce este înțelepciunea și cum a apărut,
nu vă voi ascunde tainele,
ci o voi analiza de la începutul apariției,
voi pune în lumină cunoașterea ei
și nu voi ocoli adevărul.

23 Nu mă voi însoți cu invidia care consumă,
căci aceasta nu are nimic în comun cu înțelepciunea.

24 Mulțimea înțelepților este salvarea lumii
și un rege priceput este bunăstarea neamului.

25 Lăsați-vă, așadar, instruiți de cuvintele mele
și veți trage folos!

7.

Solomon este doar un om

¹ Și eu sunt un om muritor asemenea tuturor,
descendent al primului plăsmuit din pământ,
modelat ca trup în sânul mamei,
² constituit timp de zece luni în sânge
din sămânța unui bărbat și din plăcerea, care însoțește somnul.
³ Și eu, când m-am născut, am respirat aerul comun
și am căzut pe pământ cu aceeași suferință,
primul meu sunet fiind un plâns asemănător cu al tuturor.
⁴ Crescut în scutece și cu griji.
⁵ Niciunul dintre regi nu a avut un alt început al vieții.
⁶ Una este intrarea tuturor în viață
și asemănătoare este ieșirea.

Prețuirea lui Solomon față de înțelepciune

⁷ De aceea, m-am rugat și mi-a fost dată priceperea,
am invocat și a venit la mine duhul înțelepciunii.
⁸ Am preferat-o sceptrelor și tronurilor
și bogăția am considerat-o nimic în comparație cu ea.
⁹ Nu am asemănat-o cu o piatră prețioasă,
căci tot aurul, în văzul ei, este puțin nisip
și ca argila este considerat argintul înaintea ei.
¹⁰ Am iubit-o mai mult decât sănătatea și frumusețea
și am preferat să o am în locul luminii,
căci strălucirea [care vine] de la ea este fără apus.
¹¹ Au venit la mine toate cele bune împreună cu ea
și bogăție fără măsură este în mâinile ei.
¹² M-am bucurat de toate, pentru că înțelepciunea este călăuza lor,
dar nu știam că ea este născătoarea acestora.
¹³ Fără înșelăciune am învățat-o și fără invidie o învăț [altora],
bogăția ei nu o ascund.
¹⁴ Ea este o comoară inepuizabilă pentru oameni;
cei care o dobândesc se apropie de prietenia cu Dumnezeu,
recomandați fiind de darurile [care vin] din educație.

Invocarea inspirației divine

¹⁵ Să-mi dea Dumnezeu să vorbesc după intenție
și să fiu considerat vrednic de darurile [primite],
căci el este și călăuza înțelepciunii și îndrumătorul înțelepților.
¹⁶ Căci în mâna lui suntem noi și cuvintele noastre,
ca și toată priceperea și știința lucrărilor.

¹⁷ El mi-a dat cunoașterea fără greșală a celor ce sunt,
ca să cunosc structura universului și lucrarea elementelor,
¹⁸ începutul, sfârșitul și mijlocul timpurilor,
alternanța schimbărilor și modificarea anotimpurilor,
¹⁹ ciclurile anului și așezarea stelelor,
²⁰ firea animalelor și instinctul fiarelor,
forța vânturilor și gândurile oamenilor,
varietatea plantelor și puterile rădăcinilor.
²¹ Am cunoscut toate cele ascunse și cele vizibile,
pentru că înțelepciunea, artizanul a toate, m-a învățat.

Elogiul înțelepciunii

²² În ea este un duh inteligent, sfânt, unic,
pluriform, subtil, abil, clar,
nedefinit, pătrunzător, neatins,
iubitor de bine și acut,
²³ irezistibil, binefăcător, iubitor de oameni,
stabil, sigur, fără griji, atotputernic, atotsupraveghetor,
care pătrunde prin toate duhurile inteligente, pure și subtile.
²⁴ Înțelepciunea este mai mobilă decât orice mișcare,
se extinde și pătrunde prin toate datorită purității.
²⁵ Ea este răsuflarea puterii lui Dumnezeu,
revărsarea pură a gloriei Celui Atotputernic,
și nimic impur nu pătrunde în ea.
²⁶ Este iradierea luminii veșnice,
oglindea fără pată a lucrării lui Dumnezeu
și imaginea bunătății sale.
²⁷ Deși este una, pe toate le poate
și, rămânând în ea, pe toate le înnoiește
și, generație după generație, se schimbă în sufletele sfinte
și pregătește prieteni ai lui Dumnezeu și profeți.
²⁸ Dumnezeu nu iubește pe nimeni [altcineva]
decât pe cel care locuiește împreună cu înțelepciunea.
²⁹ Este mai frumoasă decât soarele și decât orice așezare a stelelor;
comparată cu lumina, este aflată cea dintâi.
³⁰ Căci această [lumină] este urmată de noapte,
dar răutatea nu va domina înțelepciunea.

8.

Înțelepciunea, mireasa ideală pentru Solomon

- ¹ Ea se întinde cu putere de la un capăt la altul
și guvernează toate cu bunătate.
- ² Pe aceasta am iubit-o și am căutat-o din tinerețea mea,
am căutat să o iau de mireasă pentru mine
și m-am îndrăgostit de frumusețea ei.
- ³ Ea glorifică originea ei nobilă,
pentru că trăiește împreună cu Dumnezeu
și stăpânul a toate a iubit-o.
- ⁴ Este inițiată în știința lui Dumnezeu
și alege lucrările lui.
- ⁵ Dacă bogăția este un bun de dorit în viață,
ce este mai bogat decât înțelepciunea care produce toate?
- ⁶ Dacă priceperea produce,
cine este un artizan mai bun decât ea între ființe?
- ⁷ Dacă cineva iubește dreptatea, trudele sale sunt virtuți.
Ea învață prudența și priceperea, dreptatea și tăria;
nimic nu le este mai folositor oamenilor în viață decât acestea.
- ⁸ Dacă cineva dorește o experiență vastă,
ea cunoaște cele din vechime și prevede cele ce stau să vină,
înțelege întorsăturile cuvintelor și dezleagă enigmele,
cunoaște dinainte semnele și minunile
și sfârșitul timpurilor și vremurilor.

Înțelepciunea este indispensabilă regilor

- ⁹ De aceea, am hotărât să o iau ca tovarășă de viață,
știind că îmi va fi sfetnic în cele bune
și mângâiere în preocupări și în tristețe.
- ¹⁰ Prin ea voi avea glorie între mulțimi
și cinste de la bătrâni, deși tânăr.
- ¹¹ Voi fi găsit ascuțit la judecată
și în văzul celor puternici voi fi admirat.
- ¹² Dacă voi tăcea, ei vor aștepta;
dacă voi grăi, se vor apropia;
dacă voi vorbi mai mult, își vor pune mâna la gură.
- ¹³ Prin ea voi avea nemurire
și voi lăsa amintire veșnică celor de după mine.
- ¹⁴ Voi guverna popoare și neamuri mi se vor supune.
- ¹⁵ Se vor teme, auzind de mine, tiranii cruzi;
mă voi arăta bun față de mulțime
și voi fi bărbătos în luptă.
- ¹⁶ Intrând în casa mea, mă voi odihni cu ea,
căci tovarășa ei nu are [parte] de amărăciune

și nici chin, cea care trăiește împreună cu ea,
ci bucurie și veselie.

Solomon cere înțelepciune

¹⁷ Gândind astfel în mine și având grijă în inima mea
că nemurirea este în înrudirea cu înțelepciunea

¹⁸ și în prietenia ei este plăcere nobilă,
în truda mâinilor ei este bogăție inepuizabilă,
în întovărașirea cu ea, priceperea
și faimă în comuniunea cu ale sale cuvinte,
mergeam de jur împrejur căutând să o iau la mine.

¹⁹ Eram un copil cu o fire bună
și am primit un suflet bun.

²⁰ Mai mult, bun fiind,
am venit într-un corp neîntinat.

²¹ Știind că nu voi [putea] fi cumpătat
dacă Dumnezeu nu dă –
și aceasta este pricepere: să știi al cui este harul –
m-am îndreptat spre Domnul, l-am rugat
și i-am spus din toată inima mea:

9.

Rugăciune pentru a dobândi înțelepciune

¹ „Dumnezeule al părinților și Doamne al îndurării,
care ai creat toate prin cuvântul tău

² care cu înțelepciune l-ai constituit pe om
ca să stăpânească toate creaturile făcute de tine,

³ să rânduiască lumea în sfințenie și dreptate
și să facă judecată cu suflet drept,

⁴ dă-mi înțelepciunea care șade alături de tine pe tron
și nu mă exclude dintre copiii tăi!

⁵ Căci eu sunt slujitorul tău și fiul slujnicei tale,
om slab și cu viață scurtă
și prea mic ca să înțeleg judecata și legile.

⁶ Căci chiar dacă ar fi cineva desăvârșit între fiii oamenilor,
fiind lipsit de înțelepciunea de la tine,
ar fi considerat de nimic.

⁷ Tu m-ai ales rege al poporului tău
și judecător al fiilor și al fiicelor tale.

⁸ Mi-ai spus să construiesc un templu pe muntele tău cel sfânt,
un altar, în cetatea locuirii tale,

copie a cortului sfânt pe care l-ai pregătit de la început.

⁹ Cu tine este înțelepciunea care cunoaște lucrările tale,
era prezentă când ai făcut lumea;
ea știe ce este plăcut în ochii tăi
și ce este conform cu poruncile tale.

¹⁰ Fă-o să vină din cerurile tale sfinte
și de la tronul gloriei tale, trimite-o,
ca să trudească fiind alături de mine
și eu să cunosc ce este plăcut înaintea ta!

¹¹ Ea știe toate și înțelege;
mă va călăuzi cu înțelepciune în toate acțiunile mele
și mă va păzi cu gloria ei.

¹² Și lucrările mele vor fi plăcute,
voi judeca drept poporul tău
și voi fi vrednic de tronul tatălui meu.

¹³ Care om va cunoaște planul lui Dumnezeu
și cine se va gândi la ce vrea Domnul?

¹⁴ Gândurile celor muritori sunt șovăielnice
și nesigure, cugetările noastre.

¹⁵ Căci trupul coruptibil îngreunează sufletul
și trupul pământesc apasă peste mintea cu multe griji.

¹⁶ Cu dificultate ne reprezentăm cele de pe pământ
și descoperim cu trudă cele la îndemână,
dar cele din cer, cine le va da de urmă?

¹⁷ Cine ar fi cunoscut planul tău
dacă nu i-ai fi dat înțelepciunea
și nu l-ai fi trimis pe Duhul tău Cel Sfânt din înălțimi?

¹⁸ Astfel au fost îndreptate căile celor de pe pământ,
oamenii au învățat cele plăcute ție
și au fost mântuiți prin înțelepciune.

10.

III. ÎNȚELEPCIUNEA ACȚIONEAZĂ ÎN ISTORIE

De la Adam la Moise

¹ Ea l-a păzit pe primul plăsmuit, tatăl lumii, când a fost creat singur
și l-a eliberat din propria cădere.

² I-a dat puterea să stăpânească peste toate.

³ Dar un nelegiuit, îndepărtându-se de ea în mânia lui,
a pierit din cauza furiei fratricide.

⁴ Când pământul a fost inundat din cauza lui,

înțelepciunea l-a salvat din nou,
cârmuindu-l pe cel drept printr-un biet lemn.

⁵ Ea, când neamurile au ajuns la confuzie prin unanimitatea în nelegiuire,
l-a recunoscut pe cel drept și l-a păzit fără prihană pentru Dumnezeu
și l-a menținut puternic, în ciuda gingășiei pentru copil.

⁶ Când cei nelegiuți erau exterminați,
ea l-a mântuit pe cel drept ce fugea de focul
care cobora peste cele cinci cetăți.

⁷ Ca mărturie a acestei nelegiuii stă ținutul fumegând
și plantele care produc roade fragede, de câteva ore,
iar ca amintire a unui suflet necredincios stă o coloană de sare.

⁸ Neglijând înțelepciunea, nu numai că au fost împiedicați
să cunoască cele bune, dar au lăsat ca amintire a nepriceperii lor celor vii
ca să nu poată să ascundă în cele care au căzut.

⁹ Dar înțelepciunea i-a mântuit de chinuri
pe cei care se îngrijesc de ea.

¹⁰ Ea l-a călăuzit pe cărări drepte pe cel drept
care fugea de mânia fratelui,
i-a arătat domnia lui Dumnezeu
și i-a dat cunoașterea celor sfinte,
l-a făcut să prospere prin muncă
și a dat împlinire trudei sale.

¹¹ I-a fost alături împotriva lăcomiei celor care-l oprimau și l-a îmbogățit.

¹² L-a păzit de dușmani, l-a pus în siguranță față de cei care-l pândeau,
i-a dat premiu pentru lupta puternică,
ca să știe că mai puternică decât toate este pietatea.

¹³ Ea nu l-a părăsit pe dreptul vândut
și l-a mântuit de păcat.

¹⁴ A coborât cu el în groapă și nu l-a lăsat în lanțuri
până când i-a adus sceptru regal și putere peste cei care-l dominau,
i-a arătat mincinoși pe cei care-l defăimau
și i-a dat o glorie veșnică.

Exodul

¹⁵ Ea a mântuit poporul sfânt și seminția neprihănită
de popoarele care-i asupreau.

¹⁶ A intrat în sufletul celui care se îngrijea de Domnul
și el s-a ridicat împotriva regilor de temut prin minuni și semne.

¹⁷ Le-a dat celor sfinți răsplată pentru truda lor,
i-a călăuzit pe o cale minunată
și a fost pentru ei protecție ziua și lumină a stelelor, noaptea.

¹⁸ I-a făcut să treacă prin Marea Roșie
și să străbată prin ape multe.

- ¹⁹ I-a înecat pe dușmanii lor
și i-a revărsat din profunzimea abisului.
- ²⁰ De aceea, cei drepti i-au despuiat pe cei nelegiuiți
și au cântat, Doamne, numele tău cel sfânt
și au laudat împreună brațul tău protector.
- ²¹ Căci înțelepciunea a dezlegat gura celor muți
și a făcut clare limbile copilașilor.

11.

Soarta dreptilor și a celor nelegiuiți în timpul exodului

- ¹ Le-a dat succes în lucrările lor prin mâna unui profet sfânt.
- ² Au străbătut pustiul de nelocuit
și au fixat corturi în locuri inaccesibile.
- ³ Au rezistat în lupte și s-au apărat de dușmani.
- ⁴ Au însetat și te-au invocat,
iar tu le-ai dat apă dintr-o stâncă abruptă,
remediu pentru sete, dintr-o piatră dură.
- ⁵ Căci prin cele ce dușmanii lor au fost pedepsiți,
prin acelea ei au beneficiat când erau în imposibilitate.
- ⁶ În locul izvorului unui râu neîntrerupt,
tulburat de sânge murdar,
- ⁷ ca pedeapsă pentru decretul de ucidere a copiilor,
lor le-ai dat, pe neașteptate, apă în abundență,
- ⁸ arătându-le, prin setea de atunci,
cum i-a pedepsit pe adversari.
- ⁹ Când au fost puși la încercare, deși instruiți cu milă,
au cunoscut cum au fost chinuiți cei nelegiuiți,
judecați cu mânie.
- ¹⁰ Căci pe aceștia i-ai încercat ca un tată care atrage atenția,
iar pe ceilalți i-ai căutat ca un rege sever care condamnă.
- ¹¹ Și cei de departe, și cei de aproape, la fel au fost necăjiți.
- ¹² I-a cuprins o dublă tristețe
și geamăt al amintirii celor trecute.
- ¹³ Dar când au auzit că prin aceleași pedepse ei au beneficiat,
l-au recunoscut pe Domnul.
- ¹⁴ Cel pe care mai înainte l-au îndepărtat aruncându-l
și au vorbit batjocorindu-l,
la sfârșitul lucrurilor s-au mirat,
[suferind] de sete nu la fel precum cei drepti.

Pedeapsa cu măsură a egiptenilor

¹⁵ Pentru gândurile tâmpite ale nelegiuirii lor prin care, înșelându-se, au adus cult târâtoarelor necuvântătoare și sărmanelor bestii, ai trimis asupra lor o mulțime de animale necuvântătoare ca pedeapsă.

¹⁶ Ca să știe că prin ceea ce a păcăuit, prin aceea omul este pedepsit.

¹⁷ Căci nu era în imposibilitate mâna ta atotputernică și care a creat lumea din materie fără formă să trimită asupra lor o mulțime de urși sau de lei înfricoșători,

¹⁸ sau fiare nou-create, necunoscute, pline de furie sau cele care revarsă aburii răsuflării înfocate sau care împrăștie un fum infect sau care scapără din ochi scânteii teribile.

¹⁹ Acestea puteau să-i distrugă nu numai cu mușcătura, ci să-i nimicească și cu privirea înfricoșătoare.

²⁰ Dar, în afară de acestea, ei ar fi putut să cadă la o singură suflare, urmăriți de dreptate și zdrobiți de duhul puterii tale, tu însă ai stabilit pentru toate o măsură, un număr și o greutate.

Motivele pedepsei cu măsură

²¹ Căci puterea ta cea mare îți este mereu prezentă și cine ar putea să stea înaintea puterii brațului tău?

²² Căci întregul univers este înaintea ta ca un fir de praf pe balanță și ca o picătură de rouă care cade dimineața pe pământ.

²³ Tu te înduri de toate, pentru că toate le poți, treci cu vederea peste păcatele oamenilor, spre convertire.

²⁴ Tu iubești toate cele care sunt și nu disprețuiești nimic din ceea ce ai făcut; căci dacă ai fi urât ceva, l-ai fi format?

²⁵ Cum ar putea să rămână, dacă tu nu ai vrea sau să se păstreze ceea ce nu este chemat de tine?

²⁶ Tu cruți toate, căci ale tale sunt, stăpâne, iubitorule al vieții!

12.

Pedeapsa cu măsură a canaaneenilor

¹ Căci Duhul tău incoruptibil este în toți.

² De aceea, îi mustri câte puțin pe cei care cad și îi dojenești amintindu-le prin ce au păcăuit pentru ca, abandonând răutatea, să creadă în tine, Doamne.

³ Pe locuitorii din vechime ai țării tale sfinte,
⁴ îi urai pentru că făceau lucrări detestabile:
vrăjitorii și rituri sacrilege,
⁵ ucideri nemiloase de copii,
ospăț cu măruntaie, carne de om și sânge,
în mijlocul ospetelor celor inițiați,
⁶ părinți ucigași de suflete fără apărare,
tu ai voit să-i pierzi prin mâinile părinților noștri,
⁷ pentru ca acest pământ cel mai vrednic de cinste la tine dintre toate
să primească colonia sfântă a fiilor lui Dumnezeu.
⁸ Dar și pe aceștia, întrucât erau oameni, i-ai cruțat
și ai trimis viespi ca premergători ai armatei tale
ca să-i distrugă puțin câte puțin.
⁹ Nu că nu ai fi putut să-i dai în bătălie
pe cei nelegiuiți în mâna celor drepti
sau să-i nimicești prin fiare crude sau printr-un cuvânt sever,
¹⁰ dar i-ai judecat puțin câte puțin, dându-le loc de convertire,
știind că generația lor era rea, că răutatea lor era înăscută
și că gândirea lor nu s-ar fi schimbat în veci.
¹¹ Erau o seminție blestemată de la început.
Dar nu de frica față de cineva i-ai lăsat nepedepsiți
pentru cele ce păcătuiau.

Motivația acestei îngăduințe

¹² Cine ar [putea] să spună: „Ce ai făcut?”
sau cine ar putea să stea împotriva judecății tale?
Sau cine te va acuza că distrugi neamurile pe care le-ai făcut?
Sau cine va veni să stea înaintea ta ca răzbnător al oamenilor nedrepți?
¹³ Căci nu este alt Dumnezeu în afară de tine,
care te îngrijești de toți, ca să arăți că nu ai judecat în mod nedrept.
¹⁴ Nu este nici rege, nici dominator
care să poată să-ți reziste pentru cei pe care i-ai pedepsit.
¹⁵ Fiind drept, guvernezi toate în mod drept.
Condamnarea celui care nu merită să fie pedepsit
o consideri străină de puterea ta.
¹⁶ Puterea ta este începutul dreptății
și, fiind stăpânitor peste toate, te face să fii indulgent cu toți.
¹⁷ Îți arăți puterea față de cel care nu crede în desăvârșirea puterii
și-i dojenești pe cei care cunosc cutezanța.
¹⁸ Tu ești stăpânitorul puterii, ne judeci cu blândețe
și ne guvernezi cu multă îngăduință,
căci puterea este aproape de tine, oricând ai vrea.

Învățăături divine pentru Israel

- ¹⁹ L-ai învățat pe poporul tău prin astfel de lucrări
că cel drept trebuie să fie iubitor de oameni
și-i faci pe fiii tăi să spere că le dai convertire de păcate.
- ²⁰ Dacă pe dușmanii fiilor tăi, deși meritau moartea,
i-ai pedepsit cu o astfel de răbdare,
dându-le timp să se elibereze
și mod prin care să se îndepărteze de răutate,
- ²¹ cu cât mai multă corectitudine i-ai judecat pe fiii tăi,
pentru părinții cărora ai dat jurăminte și alianțele promisiunilor bune.
- ²² Deci, dacă pentru a ne corecta pe noi,
îi lovești de o mie de ori pe dușmanii noștri,
este pentru ca, atunci când judecăm, să ne amintim de bunătatea ta,
și când suntem judecați, să așteptăm îndurare.

Pedepsirea egiptenilor a fost progresivă

- ²³ De aceea, pe cei care au trăit nedrept în nebunia vieții,
i-ai chinuit prin propriile lor [fapte] abominabile.
- ²⁴ Și, înșelându-se și mai mult pe căile înșelăciunii,
au luat drept dumnezei cele necinstite chiar și printre ființele rușinoase,
fiind mințiți, pe drept, ca niște copii nepricepuți.
- ²⁵ De aceea, ca la niște copii fără de minte,
ai trimis judecata spre batjocură.
- ²⁶ Dar pe cei care nu se vor lăsa dojeniți prin muștrările blândeții
vor încerca judecata vrednică de Dumnezeu.
- ²⁷ Dar ei, fiind indignați că au suferit din cauza la astfel de [lucruri],
pe care ei îi considerau dumnezei,
văzând că sunt pedepsiți în ei,
l-au văzut și l-au recunoscut pe Dumnezeul adevărat,
cel pe care odinioară îl renegau.
De aceea, a venit asupra lor pedeapsa extremă.

13.

Condamnarea idolatriei de a diviniza natura

- ¹ Într-adevăr, toți oamenii sunt din natură fără rost,
cei care nu au cunoașterea lui Dumnezeu
și care, din cele bune care se văd,
nu au putut să-l recunoască pe Cel care este

și nici, dând atenție lucrărilor, nu l-au recunoscut pe Artizan.

² Însă sau focul, sau vântul, sau aerul rapid,
sau ciclul stelelor, sau apa violentă,
sau strălucirea cerului – dominatori ai lumii –
i-au considerat ca dumnezei.

³ Dacă, uimiți de frumusețea lor, le-au luat pe acestea ca dumnezei,
cu atât mai mult să recunoască [faptul]
că stăpânitorul acestora este mai bun,
este izvorul frumuseții cel care le-a creat.

⁴ Dacă sunt uimiți de putere și energie,
să considere de la ele cu cât mai mult
este mai puternic cel care le-a creat!

⁵ Căci din măreția și frumusețea celor create,
prin analogie, se vede creatorul lor.

⁶ Totuși, asupra lor reproșul este blând,
căci ei, probabil, s-au înșelat căutându-l pe Dumnezeu
și voind să-l găsească.

⁷ Iar ei, întorcându-se spre lucrările lui,
au cercetat și s-au lăsat convinși de vederea [lor],
pentru că cele văzute sunt frumoase.

⁸ Cu toate acestea, nici ei nu sunt de iertat.

⁹ Căci dacă au avut puterea să cunoască astfel de lucruri,
încât să poată intui [taina] veacului,
cum de nu l-au găsit repede pe stăpânitorul acestora!

Cultul idolilor

¹⁰ Nefericiți sunt cei a căror speranță este în cele moarte,
care numesc dumnezei lucrările mâinilor oamenilor,
realizate din aur și din argint,
asemănare și reprezentare de animale sau de piatră nefolositoare,
lucrare a unei mâini din vechime.

¹¹ Dacă un oarecare cioplitor a tăiat cu ușurință un copac,
a îndepărtat cu grijă toată scoarța lui dimprejur, l-a lucrat frumos,
a făcut un vas util, în folosul vieții,

¹² iar resturile lucrării,
le-a consumat pentru ca să-și pregătească mâncarea să se sature.

¹³ Dar din rămășițele acestora, a luat un lemn bun de nimic,
strâmb și plin de noduri, l-a sculptat cu atenție, în [timpul] său liber,
prin experiența cunoașterii, l-a modelat
și l-a comparat cu imaginea unui om,

¹⁴ sau l-a asemănat cu un oarecare biet animal,
l-a uns cu cretă roșie și a colorat suprafața lui cu roșu:
a uns orice pată care era pe el.

¹⁵ I-a făcut un lăcaș vrednic de el,
l-a așezat pe perete și l-a fixat sigur cu fier.

¹⁶ Pentru ca să nu cadă, el s-a îngrijit de mai înainte,
știind că nu poate să se ajute singur,
că este o imagine și are nevoie de ajutor.

¹⁷ El se roagă pentru proprietăți, pentru căsătorii și pentru fii
și nu se rușinează să vorbească dinaintea a ceea ce este neînsuflețit
și invocă pentru sănătate ceea ce este slab,

¹⁸ pentru viață, ceea ce este mort,
îl consideră vrednic să invoce pentru ajutor pe cel mai neștiutor,
pentru călătorie, pe cel care nu poate să se folosească de picioare.

¹⁹ Pentru câștig, pentru profit și pentru succesul mâinilor,
cere putere de la cel care nu are deloc putere în mâini.

14.

Despre navigație

¹ Tot așa, un oarecare, intenționând să navigheze
și, fiind pe punctul să străbată valuri năprasnice,
strigă la lemnul mai slab decât corabia care-l poartă.

² Într-adevăr, pe aceasta a inventat-o dorința de câștiguri
și a fost făcută de înțelepciunea artizanului.

³ Dar providența ta, Părinte, o călăuzește,
pentru că tu ai pus o cale în mare
și o cărare, printre valuri,

⁴ arătând că poți să salvezi din toate
pentru ca oricine, chiar fără experiență,
să [poată] urca [în corabie].

⁵ Tu vrei ca lucrările înțelepciunii tale să nu fie sterile:
de aceea, oamenii care se încred în cel mai mic lemn
își salvează viețile și când trec prin valuri cu pluta.

⁶ Și la început, când piereau gigânții aroganți,
speranța lumii, refugiindu-se pe o plută,
a lăsat pentru lume o sămânță a descendenței,
fiind călăuzită de mâna ta.

⁷ Binecuvântat este lemnul prin care se face dreptate.

⁸ Dar blestemat ceea ce este făcut de mână de om și cel care a făcut-o,
pentru că a făcut și a numit Dumnezeu ceea ce este coruptibil!

⁹ Căci cel nelegiuit și nelegiuirea lui sunt urâte de Domnul la fel.

¹⁰ Așa sunt pedepsiți ceea ce este făcut
împreună cu cel care înfăptuiește.

¹¹ De aceea, va fi o condamnare cu privire la idolii neamurilor
pentru că au ajuns un lucru abominabil în creația lui Dumnezeu,
un scandal pentru sufletele oamenilor
și o capcană pentru picioarele celor nepricepuți.

Originea cultului idolatric

¹² Începutul desfrânării este inventarea idolilor
și găsirea lor, stricăciunea vieții.

¹³ De la început nu erau

și nu vor fi în veci.

¹⁴ Căci prin vanitatea oamenilor a intrat în lume și de aceea sfârșitul grabnic lor a fost decis.

¹⁵ Un tată îndurerat de o suferință prematură datorată fiului luat repede, a făcut cândva un chip și acum cinstește un om mort ca pe Dumnezeu și le-a transmis servitorilor săi taine și rituri.

¹⁶ Apoi, cu timpul, obiceiul nelegiuit s-a întărit și este observat ca lege.

¹⁷ La decretele dominatorilor au adus cult celor cioplite, pe care oamenii, neputând să-i cinstească la vedere, pentru că locuiau departe, și-au închipuit înfățișarea de departe și au făcut o imagine vizibilă a regelui onorat pentru ca să-l lingusească cu râvnă, ca și cum ar fi prezent, pe cel care este absent.

¹⁸ Ambiția artizanului i-a împins spre propagarea cultului și pe cei care nu cunoșteau.

¹⁹ Acesta, voind, fără îndoială, să-i placă celui puternic, a dus prin artă asemănarea la frumusețe.

²⁰ Iar mulțimea, atrasă de farmecul lucrării, pe cel care cu puțin înainte era cinstit ca om, l-a considerat [vrednic] de cult.

²¹ Aceasta a fost o capcană pentru viață, căci oamenii, supuși neșansei sau [puterii] dominatoare, au impus pietrelor și lemnului un nume de necomunicat.

Consecințele cultului idolatric

²² Ba mai mult, nefiindu-le îndeajuns că s-au înșelat cu privire la cunoașterea lui Dumnezeu, ci, trăind în lupta cea mare a necunoașterii, astfel de rele le-au numit pace.

²³ Aducând rituri de ucidere de copii sau taine ascunse sau ospețe dezlănțuite, după datini excepționale,

²⁴ Nu mai păzesc curate nici viața, nici căsătoria; unul sau stă la pândă ca să-l ucidă pe celălalt sau îl chinuie cu adulter.

²⁵ Toate sunt amestecate: sânge și crimă, furt și înșelăciune, distrugere, necredință tulburare, sperjur,

²⁶ rumoarea celor buni, uitarea binefacerii, coruperea sufletelor, pervertirea celor firești, dezordinea căsătoriilor, adulterul și nerușinarea.

²⁷ Cultul idolilor fără nume este începutul oricărui rău, cauza și scopul.

²⁸ Ei sau se bucură nebunește, sau profețesc fals, sau trăiesc nedrept, sau jură fals repede.

²⁹ Încrezându-se în idoli fără suflet, nu se așteaptă să fie pedepsiți atunci când jură strâmb.

³⁰ Dar va veni asupra lor o dublă pedeapsă, căci au gândit rău despre Dumnezeu, dând atenție idolilor, jurând nedrept cu înșelăciune, disprețuind sfințenia.

³¹ Căci nu puterea celor pe care jură, ci pedeapsa păcătoșilor urmărește mereu încălcarea celor nedrepti.

Israelul nu este idolatru

- ¹ Dar tu, Dumnezeu nostru, ești bun și fidel,
îndelung răbdător și guvernezi cu îndurare toate.
- ² Chiar dacă păcătuim, suntem ai tăi.
Și, cunoscând puterea ta, nu vom mai păcătui,
știind că suntem considerați ai tăi.
- ³ Căci a te înțelege este dreptatea desăvârșită
și a cunoaște puterea ta este rădăcina nemuririi.
- ⁴ Nu ne-a înșelat invenția malefică a oamenilor
nici truda neroditoare a zugravilor de umbre,
forme vopsite cu diferite culori,
- ⁵ a căror vedere face să vină pofta în cei nepricepuți
și să tânjească la imaginea moartă, formă fără suflare.
- ⁶ Iubitori de rele și vrednici de astfel de speranțe
sunt și cei care fac, și cei care tânjesc și cei ce aduc cult [acestora].

Nebunia făuritorilor de idoli

- ⁷ Olarul frământă cu trudă pământul moale
și plăsmuiește ceva spre folosul nostru.
Fiecare este plăsmuit din același lut:
și vase care servesc pentru lucrări curate
și pentru cele contrare, toate în același fel.
Cât privește folosirea fiecăruia,
judecător este lucrătorul în lut.
- ⁸ El plăsmuiește cu trudă inutilă din același lut un dumnezeu zadarnic,
care, născut cu puțin înainte din pământ,
merge după puțin [acolo] de unde a fost luat,
când i se va cere cont de suflet.
- ⁹ El nu are preocupare că este gata să moară
și că are viața scurtă,
ci se ia la întrecere cu aurarii și cu argintarii,
îi imită pe lucrătorii în bronz
și consideră glorie că plăsmuiește lucruri false.
- ¹⁰ Cenușă este inima lui, speranța lui, mai de nimic decât pământul
și viața lui, mai de necinstit decât lutul.
- ¹¹ Căci nu-l cunoaște pe cel care l-a plăsmuit,
cel care l-a făcut insuflându-i duhul
și comunicându-i duhul de viață.
- ¹² A considerat că e un joc de copii viața noastră
și că viața este un târg profitabil.
Spune: „Trebuie să câștigi de oriunde, chiar și din rău”.
- ¹³ El știe mai mult decât toți că păcătuiește
făcând din materie pământească obiecte ușor de spart
și [chipuri] cioplite.

Nebunia egiptenilor: idolatria universală

- ¹⁴ Toți sunt fără de minte și sărmani
mai mult decât sufletul unui copilaș.
Sunt dușmani ai poporului tău, pe care ei l-au oprimat.
- ¹⁵ Căci pe toți idoli neamurilor i-au considerat dumnezei,
ei care nu au uzul ochilor pentru vedere,
nici nări pentru respirarea aerului,

nici urechi pentru a auzi, nici degetele mâinilor pentru pipăit,
iar picioarele lor sunt inutile pentru mers.

¹⁶ Un om i-a făcut și un duh împrumutat i-a plăsmuit,
căci niciun om nu poate să plăsmuiască un dumnezeu asemenea sieși.

¹⁷ Fiind muritor, el înfăptuiește o ființă moartă cu mâinile sale nelegiuite;
Este mai bun decât cei cărora le aduce cult,
căci el trăiește, dar aceia, niciodată.

¹⁸ Ei aduc cult animalelor celor mai odioase,
care, comparați în nebunie, sunt mai răi decât alții.

¹⁹ Se întâmplă să nu fie atât de frumoase,
încât să fie de dorit, ca la vederea [altor] animale,
căci ei au fugit de lauda lui Dumnezeu și de binecuvântarea lui.

16.

Broaștele

¹ De aceea, au fost pedepsiți pe drept prin aceleași [ființe],
au fost chinuiți printr-o mulțime de fiare.

² În locul pedepsei, ai făcut bine poporului tău,
în dorința [lor] arzătoare,
ai pregătit o hrană cu gust surprinzător, prepelițele.

³ pentru ca aceia, tânjind după hrană,
prin urâciunea celor trimise asupra lor,
să-și piardă și dorința necesară,
iar aceștia, devenind pentru puțin [timp] nevoiași,
să aibă parte de un gust surprinzător.

⁴ Era necesar ca să vină asupra acelor dominatori o lipsă inevitabilă,
dar numai acestora să li se arate cum sunt chinuiți dușmanii lor.

Lăcustele și șarpele de bronz

⁵ Când a venit asupra lor furia teribilă a fiarelor
și erau distruși de mușcătura șerpilor încolăciți,
mânia ta nu a rămas până la sfârșit.

⁶ Ei au fost tulburați pentru puțin [timp] spre avertizare,
având un semn al salvării,
spre amintirea poruncii legii tale.

⁷ Căci cel care se întorcea se salva nu prin ceea ce vedea,
ci prin tine, salvatorul a toate.

⁸ Prin aceasta, i-ai convins pe dușmanii noștri
că tu ești cel care mântuiește de orice rău.

⁹ Ei au murit de mușcătura lăcustelor și a muștelor
și nu s-a găsit leac pentru viața lor,
căci erau vrednici să fie pedepsiți de astfel de [animale].

¹⁰ Dar pe fiii tăi nu i-au învins dinții șerpilor veninoși,
ci îndurarea ta a venit în favoarea lor și i-a vindecat.

¹¹ Spre amintirea cuvintelor tale erau pedepsiți și imediat salvați,
ca să nu cadă într-o uitare profundă
și să devină excluși de la binefacerile tale.

¹² Căci nu au fost vindecați de vreo plantă, nici de vreun unguent,
ci de cuvântul tău, Doamne, care vindecă toate.

¹³ Tu ai putere asupra vieții și a morții,
tu conduci la porțile locuinței morților și aduci înapoi.

¹⁴ Omul ucide în răutatea lui,
dar nu [poate] să aducă înapoi duhul ieșit
și nici să elibereze viața luată.

Grindina și mana

¹⁵ Este imposibil ca [vreo ființă] să fugă de mâna ta.

¹⁶ Nelegiuții care nu vor să te cunoască
au fost biciuiți de puterea brațului tău,
au fost persecutați de vânturi surprinzătoare,
de grindină și de furtuni neașteptate
și au fost consumați de foc.

¹⁷ Paradoxal, în apa în care se sting toate,
focul avea o putere mai mare,
căci universul este apărătorul celor dreți.

¹⁸ Uneori flacăra devenea mai blândă,
ca să nu consume animalele trimise asupra celor nelegiuți,
ci ei, văzând, să recunoască [faptul]
că ei sunt urmăriti de judecata lui Dumnezeu.

¹⁹ Alteori, ardea în mijlocul apei peste puterea focului,
ca să distrugă generația unui pământ nedrept.

²⁰ Din contră, ai hrănit poporul tău cu pâinea îngerilor
și le-ai oferit pâine pregătită din cer,
care poate [să dea] plăcere fără trudă
și să satisfacă orice gust.

²¹ Substanța ta a făcut să se vadă dulceața ta copiilor tăi,
dar, supunându-se dorinței celui care o primea,
se schimba în ceea ce voia.

²² Zăpada și gheața suportau focul și nu se topeau,
ca să se cunoască [faptul] că focul care ardea în grindină
și străfulgera în ploi consuma roadele dușmanilor.

²³ Acesta, din contră, pentru a-i hrăni pe cei dreți,
uita de propria forță.

²⁴ Fiindcă creația, supunându-se ție, care ai făcut-o,
se întinde ca pedeapsă împotriva celor nedreți,
și se domolește, ca binefacere, în favoarea celor care se încred în tine.

²⁵ De aceea, și atunci când se adaptează la toate,
slujește darului tău atotrănit,or,
după voința celor care sunt în nevoie,

²⁶ pentru ca fiii tăi, pe care-i iubești, Doamne, să învețe
că nu diferitele specii de roade îl hrănesc pe om,
ci cuvântul tău îi păstrează pe cei care cred în tine.

²⁷ Ceea ce nu era distrus de foc,
se topea la o simplă rază scurtă a soarelui care încălzește,

²⁸ ca să fie cunoscut că trebuie să se ajungă înaintea soarelui
pentru a-ți [aduce] mulțumire
și să te întâlnească înainte de răsăritul luminii.

²⁹ Căci speranța celui nerecunoscător se topește
precum chiciura de iarnă și se scurge ca apa nefolositoare.

17.

Întunericul și coloana de foc

¹ Mari și inexplicabile sunt judecățile tale,
de aceea, sufletele needucate s-au înșelat.

² Dar cei nelegiuți, gândindu-se să oprime poporul sfânt,
ei, care erau legați în întuneric și prizonieri ai nopții îndelungate,
încuiați sub acoperișuri,
zăceau fugari de providența veșnică.

- ³ Considerându-se ascunși cu păcatele tănuite
dedesubtul vălului uitării,
au fost împrăștiați temându-se teribil
și au fost tulburați de năluci.
- ⁴ Nici locul care-i ascundea nu-i păzea fără teamă,
ci răsunau ecouri care-i tulburau
și se arătau fantasme mute cu chipuri întunecate.
- ⁵ Și nicio putere a focului să strălucească,
nici flama strălucitoare a astrilor
nu reușea să lumineze acea noapte îngrozitoare.
- ⁶ Se arăta numai printre ei un foc spontan, plin de teamă;
iar ei, îngroziți de acea viziune pe care o vedeau,
considerau mai rele ceea ce priveau.
- ⁷ Artificiile tehnicii magiei zăceau [neputincioase],
iar dovada pretenției la pricepere era de dispreț.
- ⁸ Cei care promiteau să îndepărteze teama și tulburarea sufletului bolnav,
aceștia erau bolnavi de o teamă ridicolă.
- ⁹ Chiar dacă nimic tulburător nu-i înfricoșa,
îngroziți de trecerea fiarelor și de șuieratul reptilelor,
pieureau tremurând și nu mai voiau să privească aerul
de care nu se poate scăpa nicăieri.
- ¹⁰ Nelegiuirea lașă este condamnată de propria mărturie,
dar apăsată de conștiință, le ia mereu pe cele mai grele.
- ¹¹ Căci teama nu este altceva decât
abandonarea ajutoarelor gândirii.
- ¹² Cu cât este mai mică așteptarea în interior,
cu atât mai mare este considerată necunoașterea
cauzei care aduce chin.
- ¹³ Dar ei, în noaptea cu adevărat neputincioasă,
ieșită din ascunzișurile de nepătruns ale locuinței morților,
adormiți de același somn,
- ¹⁴ când erau mânați de minunile fantasmelor,
când erau paralizați de abaterea sufletului,
căci erau copleșiți de o teamă neprevăzută și neașteptată.
- ¹⁵ Tot așa, oricine, căzând totodată acolo unde era,
fiind închis, era păzit într-o temniță fără încuietoare.
- ¹⁶ Sau dacă cineva era un agricultor, sau păstor,
sau vreun muncitor care trudește în pustiu,
luați prin surprindere, toți rămâneau legați cu același lanț al întunericului.
- ¹⁷ Sau dacă era șuieratul vântului
sau ecoul plăcut al păsărilor printre ramurile abundente,
sau ritmul apei care curgea cu putere,
sau zgomotul pătrunzător al pietrelor care se prăvăleau,
- ¹⁸ sau trecerea neobservată a animalelor săltărețe,
sau sunetul fiarelor care răgeau și mai pătrunzător,
sau ecoul care se răsfrângea din adâncul munților,
îi paralizau înspăimântându-i.
- ¹⁹ Căci universul întreg era luminat de o lumină strălucitoare
și se ocupa cu lucrări fără îngrijorare.
- ²⁰ Dar numai asupra lor se întindea o noapte grea,
imagine a întunericului care avea să-i învăluie,
iar ei erau pentru ei înșiși și mai greoi decât întunericul.

18.

¹ Dar pentru sfinții tăi, era o lumină foarte mare,
însă ei auzind vocea lor, dar nevăzându-le înfățișarea,
îi declarau fericiți pentru că nu sufereau ca și ei.

² Le mulțumeau pentru că, deși au fost mai înainte nedreptățiți, nu-i jigneau și le cereau bunăvoință pentru că le-au fost potrivnici.

³ Dimpotrivă, lor le-ai dat o coloană de foc arzând drept călăuză pentru o călătorie necunoscută și soare nevătămător, pentru o pribegie onorabilă.

⁴ Dar aceia erau vrednici să fie lipsiți de lumină și închiși în întuneric închizându-i și păzindu-i pe fiii tăi, prin care lumina incoruptibilă a legii tale avea să fie dată lumii.

Noapte de tragedie și de libertate

⁵ Pentru că ei voiau să-i ucidă pe pruncii sfinților – un singur copil a fost expus și salvat – ca pedeapsă ai luat o mulțime dintre copiii lor și i-ai ucis pe toți deodată în apa violentă.

⁶ Acea noapte a fost făcută cunoscută de mai înainte părinților noștri pentru ca, știind cu siguranță în ce jurămintele au crezut, să se bucure.

⁷ Mântuirea celor dreți era așteptată de poporul tău, ca și pieirea dușmanilor.

⁸ Așa cum i-ai pedepsit pe potrivnici, tot așa, chemându-ne la tine, ne-ai glorificat.

⁹ Copiii sfinți ai celor buni aduceau jertfă în ascuns și au stabilit legea dumnezeirii într-un singur gând, ca sfinții să împartă în același fel și cele bune și cele periculoase, cântând de mai înainte imnurile părinților.

¹⁰ Le răspundea glasul confuz al dușmanilor și se răspândea sunetul plângăcios al copiilor care jeleau.

¹¹ Cu aceeași pedeapsă erau pedepsiți sclavul împreună cu stăpânul, iar cel din popor suferea aceeași [lucruri] ca și regele.

¹² Toți, în același timp, prin aceeași moarte, aveau morți nenumărați, iar cei vii nu erau suficienți ca să-i îngroape atunci când, într-o singură clipă, a pierit descendența cea mai prețioasă.

¹³ Dar ei, necrezând nimic din cauza vrăjitoriilor, la moartea întâilor născuți, au mărturisit că poporul este fiul lui Dumnezeu.

¹⁴ Când tăcerea profundă învăluia toate și noaptea era la jumătatea cursului ei,

¹⁵ cuvântul tău atotputernic, luptător de neoprit, din ceruri, de la tronul tău regesc, a pornit în mijlocul pământului [sortit] pieirii, purtând, ca o spadă ascuțită, decretul tău de neschimbat.

¹⁶ Oprindu-se, a umplut toate de moarte; atinge cerul, dar pășea pe pământ.

¹⁷ Atunci, dintr-odată, i-au tulburat fanteziile viselor înfricoșătoare și temeri neașteptate au venit asupra lor.

¹⁸ Căzând ici și colo pe jumătate morți, arătau cauza pentru care mureau.

¹⁹ Visele care i-au răscolit i-au avertizat de mai înainte pentru ca să nu piară neștiind de ce sufereau atât de rău.

Amenințarea exterminării în pustiu

²⁰ Încercarea morții i-a atins și pe cei dreți și a fost în pustiu un măcel al mulțimii,

însă mânia nu a rămas pentru mult [timp].

²¹ Dar un om neprihănit s-a grăbit și a luptat dinaintea lor,
luându-și arma slujirii proprii
– rugăciunea și jertfa de ispășire cu tămâie –
a stat înaintea furiei și a pus limită vicisitudinii,
arătând că era slujitorul tău.

²² El a învins mânia amară nu prin puterea trupului
și nici prin forța armelor,
ci prin cuvânt l-a potolit pe cel care pedepsea,
amintindu-i de jurămintele [făcute] părinților și de alianțe.

²³ Morții cădeau grămadă unii peste alții,
iar el, stând în mijloc, a oprit mânia
și a deschis calea spre cei care erau vii.

²⁴ Pe haina lui lungă era universul întreg
și [numele] glorioase ale părinților erau sculptate pe pietre,
în patru rânduri, iar măreția ta era pe diadema capului său.

²⁵ La acestea, nimicitorul a dat înapoi,
s-a temut de acestea,
căci numai încercarea mâniei era de ajuns.

19.

Marea Roșie

¹ Asupra celor nelegiuți, mânia nemiloasă a rămas până la capăt,
pentru că el știa de mai înainte ceea ce aveau să facă,

² cum că, lăsându-i să plece și trimițându-i înainte în grabă,
regretând, îi vor fi urmărit.

³ Când încă erau ocupați cu plânsul
și jeleau pe mormintele celor morți,
un alt gând nebunesc i-a cuprins
și i-au urmărit pe acei fugari pe care-i rugaseră să iasă.

⁴ Îi presa necesitatea vrednică de un astfel de sfârșit
și i-a aruncat într-o uitare a celor întâmplare
ca să împlinescă pedeapsa care rămânea pentru chinurile [lor].

⁵ Dacă poporul tău avea să încerce o călătorie minunată,
iar aceia să afle o moarte surprinzătoare.

⁶ Întreaga creație era formată, în propria fire, din nou de sus,
slujind hotărârilor tale, ca să fie copiii tăi păziți nevătămați.

⁷ S-au văzut un nor care umbrea tabăra,
o retragere a pământului uscat de unde mai înainte era apă,
un drum fără piedică din Marea Roșie,
o câmpie plină de verdeață, dintre valurile puternice,

⁸ prin care a trecut întregul popor,
cei învăluți de mâna ta, care au văzut semne minunate.

⁹ Precum niște cai care pasc și ca niște miei care zburdă,
te laudau pe tine, Doamne, care i-ai mântuit.

¹⁰ Și-au amintit de cele [întâmplare] lor din timpul exilului lor,
cum pământul, în loc de animale diferite, a făcut să iasă muște,
iar râul, în loc de [ființe] de apă, a revărsat o mulțime de broaște.

¹¹ Mai târziu, au văzut o nouă generație de păsări,
când, împinși de poftă, au cerut o hrană delicioasă.

¹² Spre satisfacția lor, din mare au urcat pentru ei prepelițe.

Egiptul este mai vinovat decât Sodoma

¹³ Pedepsele au venit asupra celor păcătoși

nu fără dovezi prevestitoare prin forța fulgerelor.
Ei au suferit pe drept pentru nelegiuirile proprii
și pentru că au practicat ura foarte profundă față de străini.

¹⁴ Unii nu i-au primit pe necunoscuții care veneau,
dar aceștia i-au subjugat pe străinii binefăcători.

¹⁵ Dar nu numai atât, ci va fi o pedeapsă a lor
pentru că i-au primit cu ură pe străini.

¹⁶ Dar ei, după ce i-au primit cu sărbătoare
pe cei care împărtășeau aceleași drepturi cu ale lor,
i-au vătămat cu chinuri teribile.

¹⁷ Ei au fost loviți de orbire
precum cei care erau la porțile celui drept
și, fiind învăluți de întunericul profund,
fiecare căuta intrarea ușii sale.

O nouă armonie

¹⁸ Elementele se schimbau între ele,
așa cum la un psalterion, sunetele schimbă ritmul,
dar păstrează același ton,
tot așa se deduce din vederea atentă a celor întâmplare:

¹⁹ animalele de uscat se preschimbau în animale de apă,
și înotătoarele treceau pe pământ.

²⁰ Focul își întărea propria putere în apă,
și apa își uita firea de a stinge.

²¹ Ba mai mult, flăcările nu distrugau trupurile animalelor plăpânde,
care umblau printre, nici nu topeau acel fel de mâncare divină
asemănătoare gheții care se topește.

Concluzie

²² În toate, Doamne, l-ai preamărit pe poporul tău
și l-ai glorificat și nu l-ai trecut cu vederea,
stându-i alături în orice timp și loc.